

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**

50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel.(071)344 65 87, (071)34 05 920, fax (071)34 05 922
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 61-29/12/ZR

Wrocław, 8 maja 2015 r.

DECYZJA RWR 05/2015

Na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 267), w związku z art. 83 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 184) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy i art. 3 ustawy z dnia 10 czerwca 2014 r. *o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego* (Dz.U. z 2014 r., poz. 945), **umarza się**, jako bezprzedmiotowe wszczęte z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez **Ferratum Poland Sp. z o.o.** z siedzibą we Wrocławiu, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których stanowi art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, w zakresie zarzutu pobierania opłaty administracyjnej w wygórowanej wysokości (stosownie do postanowień w „Umowie Pożyczki Nr”), co może stanowić naruszenie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. *o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji* (j.t. Dz. U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

UZASADNIENIE

1)

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatura we Wrocławiu, [zw. dalej także: Prezesem Urzędu lub Prezesem UOKiK], przeprowadził, w ramach postępowania wyjaśniającego (sygn. RWR 403-43/12/ZR), analizę wzorców umów stosowanych w obrocie konsumenckim przez przedsiębiorcę **Ferratum Poland Sp. z o.o.** z siedzibą we Wrocławiu [zw. dalej także: spółką lub przedsiębiorcą]. Postępowanie to zostało przeprowadzone, w ramach działań Prezesa Urzędu mających na celu kontrolę działalności przedsiębiorców na obszarze województwa dolnośląskiego, nie będących bankami, a których przedmiotem działalności jest w szczególności udzielanie pożyczek osobom fizycznym (konsumentom). Celem postępowania było wstępne ustalenie, czy wymieniony przedsiębiorca przestrzega przepisów w zakresie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których stanowi art. 24 ust.1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 184) [zw. dalej także ustawą *o ochronie (...)*].

(dowód: karta 1)

W toku postępowania wyjaśniającego ustalono, iż Ferratum Poland Sp. z o.o. zawiera z konsumentami umowy pożyczki w oparciu o wzory umowy, w których zastrzega się, że „Klient zobowiązuje się wobec Pożyczkodawcy zapłacić Pożyczkodawcy Oplatę

*Administracyjną za badanie Wniosku o Pożyczkę oraz wypłacanie Pożyczki dla poszczególnych Rat pożyczki jak wskazane w Art. 6.4 niniejszej Umowy Pożyczki. Nie naliczane są odsetki od kwoty kredytu” (pkt 6.3.). Opłata ta jest naliczana według sporządzonej tabeli, zamieszczonej we wzorcu umowy. Natomiast, zgodnie z pkt. 7.4 wzorca umowy pn. „Umowy Pożyczki Nr (...)” [zw. dalej także Umową], w przypadku odstąpienia od umowy pożyczki, konsument jest zobowiązany do spłaty odsetek jako iloczyn tzw. Opłaty Administracyjnej naliczanej od udzielonej pożyczki zgodnie z wymienioną tabelą oraz ilorazu liczby dni, które minęły od momentu otrzymania pożyczki przez klienta do momentu spłaty pożyczki na rachunek przedsiębiorcy oraz liczby dni, na które została zaciągnięta dana pożyczka. Powyższa konstrukcja naliczania odsetek należnych przedsiębiorcy powoduje w konsekwencji ich wielokrotnie wyższą wartość, niż koszty przewidziane w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz.715 ze zm.), które mają charakter bezwzględnie obowiązujący. Chodzi w szczególności o art. 54 ust.1 i 4 ustawy o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz.715 ze zm.), który stanowi, iż „Konsument nie ponosi kosztów związanych z odstąpieniem od umowy o kredyt konsumencki z wyjątkiem odsetek za okres od dnia wypłaty kredytu do dnia spłaty kredytu” (ust.1) i „W przypadku odstąpienia od umowy, o którym mowa w art. 53, kredytodawcy nie przysługują żadne inne opłaty, z wyjątkiem bezzwrotnych kosztów poniesionych przez niego na rzecz organów administracji publicznej oraz opłat notarialnych”(ust.4).
(dowód: karta 5-8)*

2)

Postanowieniem RWR 225/2012 z dnia 9 października 2012 r. Prezes Urzędu postanowił o zamknięciu postępowania wyjaśniającego i uznał, iż opisane powyżej działania przedsiębiorcy Ferratum Poland Sp. z o.o. w zakresie zasad rozliczania się z konsumentem korzystającym z prawa odstąpienia od umowy, mogą stanowić naruszenie wskazanych przepisów ustawy o kredycie konsumenckim.
(dowód: karta 99-101)

3)

Niezależnie od ww. czynności Prezes Urzędu - Departament Polityki Konsumenckiej w Warszawie przeprowadził dwa postępowania wyjaśniające, których zakresem objęto m.in. również działania spółki:

- postępowanie o sygn. DDK 405-36/12/JOB – w sprawie wstępnego ustalenia, czy wybrani przedsiębiorcy działający na rynku pozabankowym, dopuścili się, w ramach prowadzonych działań reklamowych, naruszenia przepisów uzasadniających wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust 2 w zw. z ust.1 ustawy o ochronie (...),
- postępowanie o sygn. DDK 405-67/13/BK/JOB/MF – w sprawie wstępnego ustalenia, czy wybrani przedsiębiorcy niebędący bankami i świadczący konsumentom usługi finansowe dopuścili się w zakresie pobierania opłat oraz prezentacji kosztów, naruszenia przepisów uzasadniających wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust 2 w zw. z ust.1 ww. ustawy o ochronie (...).

4)

Mając na względzie powyższe ustalenia, postanowieniem RWR 263/2012 z dnia 23 listopada 2012 r. Prezes Urzędu, wszczął wobec Ferratum Poland Sp. z o.o., na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy o ochronie (...), postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających

zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 pkt 2 i 3 tej ustawy, polegających na:

- zamieszczeniu w stosowanym wzorcu umowy pn. „Umowa Pożyczki Nr (...)”, postanowienia pkt 7.4. przewidującego, że w przypadku odstąpienia od umowy pożyczki z ww. przedsiębiorcą, konsument jest zobowiązany do spłaty odsetek jako iloczyn tzw. Opłaty Administracyjnej naliczanej od udzielonej pożyczki zgodnie z tabelą określoną w umowie oraz ilorazu liczby dni które minęły od momentu otrzymania pożyczki przez klienta do momentu spłaty pożyczki na rachunek przedsiębiorcy oraz liczby dni, na które została zaciągnięta dana pożyczka, tj. kwoty wielokrotnie wyższej od kwoty naliczanej zgodnie z przepisami ustawy *o kredycie konsumenckim*, co może stanowić naruszenie art. 54 ust. 1 i ust. 4 ustawy *o kredycie konsumenckim* [pkt I postanowienia RWR 263/2012];
- nieumieszczeniu w reklamach pożyczki - które zawierają dane dotyczące rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania (r.r.s.o.) - informacji o stopie oprocentowania kredytu wraz z wyodrębnieniem opłat uwzględnianych w całkowitym koszcie kredytu, całkowitej kwocie kredytu oraz informacji o czasie obowiązywania umowy, całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta, wysokości rat, co może stanowić naruszenie przepisu art. 7 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 oraz ust. 2 pkt 1 i pkt 2 ustawy *o kredycie konsumenckim* [pkt II postanowienia RWR 263/2012];
- zastosowaniu w reklamach pożyczki haseł: „pożyczka tylko na dowód”, „bez BIK”, „także dla osób z komornikiem”, które mogą wprowadzać konsumenta w błąd poprzez wywołanie u niego błędnego przekonania o pewności uzyskania kredytu bez względu na wynik oceny ryzyka kredytowego, co może stanowić niedozwoloną praktykę rynkową, o której stanowi art. 4 ust. 1 i 2 w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy *o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym* [pkt III postanowienia RWR 263/2012];
- zastosowaniu w reklamach pożyczki hasła „Wczasy gratis do każdej pożyczki”, podczas gdy na reklamach tych zamieszczono drobną czcionką informację, że „W trakcie promocji każdy klient otrzyma gratis Bonu promocyjny upoważniający do 7 noclegów dla 2 osób w wybranym hotelu. Minimalna pożyczka upoważniająca do otrzymania Bonu to 100 zł. Szczegóły u agentów Kredytum.pl. Czas promocji ograniczony, decyduje data złożenia wniosku o pożyczkę Ekspres Kasa”. Również małą czcionką zamieszczono informację o wysokości r.r.s.o, tj. 23 000 %. Tak sformułowany przekaz może wprowadzać konsumenta w błąd, poprzez nieprzekazanie przez przedsiębiorcę w sposób jasny, istotnych informacji dotyczących pożyczki, co może stanowić niedozwoloną praktykę rynkową, o której stanowi art. 4 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 6 ust. 1 i ust. 3 pkt 1 ustawy *o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym* [pkt IV postanowienia RWR 263/2012];

(dowód: karta 32-34)

5)

W związku z ustaleniami dokonany w toku postępowań wyjaśniających prowadzonych przez Prezesa Urzędu – Departament Polityki Konsumenckiej, zaszła konieczność rozszerzenia zarzutów wobec Ferratum Poland Sp. z o.o., stąd postanowieniem RWR 119/2013 z dnia 20 czerwca 2013 r. Prezes Urzędu, zmienił postanowienie RWR 263/2012 z dnia 23 listopada 2012 r. o wszczęciu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w rozumieniu art. 24 ust. 2 pkt 2 i 3 uokik, poprzez dodanie punktów z kolejnymi zarzutami, polegającymi na:

- niepodawaniu w formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego informacji o wysokości stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, co

może stanowić naruszenie art. 13 ust. 1 pkt 12 w zw. z art. 14 ustawy o *kretycie konsumenckim* oraz niepodawaniu w umowach kredytu konsumenckiego informacji o wysokości rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 11 o *kretycie konsumenckim* [pkt VI zmienionego postanowienia RWR 263/2012];

- stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego* (Dz.U. z 1964 r., Nr 43, poz. 296 ze zm.), poprzez zawarcie we wzorcach umów wykorzystywanych przy zawieraniu umów o kredyt konsumencki postanowienia o treści: „Opłata upominawcza za wysłanie pierwszego monitu (...) wynosi 30 zł; opłata upominawcza za wysłanie drugiego monitu (...) wynosi 50 zł; opłata upominawcza za wysłanie trzeciego monitu (...) wynosi 50 zł; opłata upominawcza za wysłanie czwartego monitu (...) wynosi 50 zł” (pkt 6.11 „Umowy pożyczki”) [pkt VII zmienionego postanowienia RWR 263/2012];
- podawaniu w umowie nieprawdziwych informacji o całkowitej kwocie do zapłaty poprzez informowanie, że opłata administracyjna stanowi całkowitą kwotę do zapłaty przez pożyczkobiorcę, co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. nr 171, poz. 1206) [pkt VIII zmienionego postanowienia RWR 263/2012].;
- pobieraniu opłaty administracyjnej w wygórowanej wysokości, co może stanowić naruszenie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o *zwalczaniu nieuczciwej konkurencji* (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.) [pkt VIII zmienionego postanowienia RWR 263/2012].

(dowód: karta 91-95)

6)

Ponadto, w poczet dowodów niniejszej sprawy włączono materiał dowodowy zebrany w toku wymienionych postępowań wyjaśniających o sygn. RWR 403-43/12/ZR, DDK-405-36/12/JOB i DDK-405-67/12/BK/JOB/MF [punkty V i IX zmienionego postanowienia RWR 263/2012]. Materiały z dwóch pierwszych, wymienionych postępowań stanowią część akt głównych, natomiast dokumenty zgromadzone w toku postępowania wyjaśniającego o sygn. DDK-405-67/12/BK stanowią załącznik do akt głównych (275 kart).

(dowód: karta 32-34, 91-95)

7)

W pismach z dnia 10 grudnia 2012 r. i z dnia 2 sierpnia 2013 r. Spółka ustosunkowała się do wszystkich zarzutów przedstawionych w postanowieniu o wszczęciu przedmiotowego postępowania oraz przekazała informacje żądane przez Prezesa Urzędu w toku postępowania. W pierwszym ze wskazanych pism Spółka odniosła się do zarzutów postawionych w punktach I – IV przytoczonego wyżej postanowienia o wszczęciu postępowania (dowód: karta 38-46). Do kolejnych zarzutów (pkt VI-VIII postanowienia o wszczęciu postępowania) przedstawionych w wyniku wskazanej wyżej zmiany postanowienia o wszczęciu postępowania RWR 119/2013 z dnia 20 czerwca 2013 r., spółka ustosunkowała się w piśmie z dnia 2 sierpnia 2013 r. (dowód: karta 105-111). Przedsiębiorca przedstawił również stanowisko w zakresie ww. zarzutów, w toku wymienionych postępowań wyjaśniających:

- o sygn. DDK 405-36/12/JOB: w piśmie z dnia 3 sierpnia 2012 r. (dowód: karta 21A-21D);
- o sygn. RWR 403-43/12/ZR: w piśmie z dnia 12 września 2012 r. (dowód: karta 3-13);

- o sygn. DDK 405-67/12/BK: w pismach z dnia: 27 lutego 2013 r., 29 marca 2013 r. i 6 maja 2013 r. (dowód: karty załącznika do akt głównych: 5-11, 114-120 oraz 269)

8)

Spółka, jako strona postępowania, została powiadomiona o przysługującym jej prawie do zapoznania się z aktami przedmiotowego postępowania administracyjnego. Stosowne zawiadomienie zostało wysłane również po rozszerzeniu przedmiotu postępowania o nowe zarzuty. Strona skorzystała z powyższego prawa.

(dowód: karta 84 i 132)

9)

Samodzielny charakter zarzutów zawartych w postanowieniu RWR 119/2013 z dnia 20 czerwca 2013 r. o wszczęciu postępowania wskazywał, iż mogą one stanowić przedmiot odrębnych rozstrzygnięć. Z uwagi na to, zasadne było wydanie przez Prezesa Urzędu decyzji częściowych, w rozumieniu art. 104 § 2 *Kodeksu postępowania administracyjnego*. W myśl tego przepisu, decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji. K.p.a., przewidując w przepisie art. 104 § 2 wydanie decyzji częściowej, nie określa przesłanek dopuszczalności wydania takiej decyzji. Należy w związku z tym przyjąć, że możliwość wydania decyzji częściowej wiąże się z charakterem przedmiotu postępowania, który może być w tym sensie podzielny, że „możliwe będzie rozstrzygnięcie kolejno co do istoty o kilku elementach składających się na całe uprawnienie lub obowiązek”. Zgodnie z zasadą prawdy materialnej decyzja częściowa może być wydana wówczas, gdy część sprawy została dostatecznie wyjaśniona i jest tego rodzaju, że może być przedmiotem odrębnego rozstrzygnięcia (tak: A. Wróbel, Komentarz do art. 104 kodeksu postępowania administracyjnego, LEX el./2012 i J. Borkowski Komentarz, 1996, s. 454). Sprawa w zakresie zarzutów określonych w pkt I-IV i VI-VII ww. postanowienia RWR 119/2013 oraz w pkt VIII – w części dotyczącej zarzutu podawania przez przedsiębiorcę w umowie nieprawdziwych informacji o całkowitej kwocie do zapłaty - została wyjaśniona wcześniej, a zatem Prezes Urzędu wydał w dniu 31 grudnia 2013 r. **decyzję częściową RWR 45/2013**. Pozostało zatem rozpatrzyć sprawę w zakresie zarzutu zawartego w punkcie VIII ww. postanowienia RWR 119/2013 – **w części dotyczącej pobierania opłaty administracyjnej w wygórowanej wysokości**, co może stanowić naruszenie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. *o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*.

I. Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

10)

Ferratum Poland Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, zarejestrowanej pod numerem 0000289238 w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy KRS. Spółka świadczy usługi m.in. na rzecz konsumentów w zakresie udzielania pożyczek (65.22,Z – pozostałe formy udzielania kredytów i 67, 13, Z – działalność pomocnicza finansowa, gdzie indziej niesklasyfikowana)

(dowód: karta 129-130)

11)

Od początku 2012 r. Spółka, działająca na obszarze całego kraju, wprowadziła do obrotu wzór umowy oznaczony nazwą „Umowa pożyczki Nr (...)”, w oparciu o który zawierała z konsumentami umowy w zakresie udzielania na ich rzecz pożyczek pieniężnych. Umowa reguluje m.in. zasady analizy wniosku o pożyczkę, terminy zwrotu pożyczki i zasady naliczania dodatkowych opłat w przypadku ich nieprzestrzegania, kwestię przekazania klientowi pożyczki oraz kwestię prawa do odstąpienia od umowy. Do wymienionej umowy dołączane są ponadto wzorce: „Formularz odstąpienia od umowy” oraz „Formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego”.

[...] Tajemnica przedsiębiorstwa [...]

(dowód: karta 3, 5-9, 10 i 11-13 oraz karta 7 załącznika do akt głównych)

12)

W Umowie zamieszczono pkt 6.3., zgodnie z którym: „Na podstawie Umowy Pożyczki Klient zobowiązuje się wobec Pożyczkodawcy zapłacić Pożyczkodawcy Opłatę Administracyjną za badanie Wniosku o Pożyczkę oraz wypłacanie Pożyczki dla poszczególnych Rat pożyczki jak wskazane w Art. 6.4 niniejszej Umowy Pożyczki. Nie naliczane są odsetki od kwoty kredytu”. Przedmiotowa opłata jest naliczana według poniższej tabeli nr 1, zamieszczonej we wzorcu umowy:

Tabela Nr 1

Kwota	Termin	Opłata administracyjna - koszt pożyczki	Całkowita kwota do zapłaty przez Klienta (PLN)	Liczba rat	Wysokość raty
100 zł	15 dni	25 zł	125		
200 zł	15 dni	50 zł	250		
300 zł	15 dni	75 zł	375		
400 zł	15 dni	100 zł	500		
500 zł	15 dni	125 zł	625		
600 zł	15 dni	150 zł	750		
700 zł	15 dni	175 zł	875		
800 zł	15 dni	200 zł	1000		
200 zł	30 dni	79 zł	279		
300 zł	30 dni	103 zł	403		
400 zł	30 dni	131 zł	531		
500 zł	30 dni	165 zł	665		
600 zł	30 dni	205 zł	805		
700 zł	30 dni	222 zł	922		
800 zł	30 dni	250 zł	1050		
900 zł	30 dni	280 zł	1180		
1 000 zł	30 dni	285 zł	1285		
1 100 zł	30 dni	330 zł	1430		
1 200 zł	30 dni	360 zł	1560		
1 000 zł	60 dni	550 zł	1550	2	775 zł
1 100 zł	60 dni	600 zł	1700	2	850 zł
1 200 zł	60 dni	650 zł	1850	2	925 zł
1 300 zł	60 dni	700 zł	2005	2	1 003 zł
1 400 zł	60 dni	750 zł	2150	2	1 075 zł
1 500 zł	60 dni	800 zł	2300	2	1 150 zł
1 600 zł	60 dni	850 zł	2450	2	1 225 zł
1 700 zł	60 dni	900 zł	2600	2	1 300 zł

1 800 zł	60 dni	950 zł	2750	2	1 375 zł
1 900 zł	60 dni	1 000 zł	2900	2	1 450 zł
2 000 zł	60 dni	1 050 zł	3050	2	1 525 zł

(dowód: karta 50-54)

13)

Zgodnie z Umową, naliczana przez spółkę tzw. Opłata Administracyjna jest jedynym kosztem udzielanej pożyczki. Zgodnie z „Umową Pożyczki Nr (...)” przykładowa wysokość opłaty administracyjnej kształtuje się na niżej wskazanym poziomie w poniższej tabeli nr 2:

Tabela Nr 2

Kwota	Termin	Opłata Administracyjna Koszt Pożyczki	Całkowita kwota do zapłaty przez Klienta (PLN)	RRSO
100 zł	15 dni	25	125	23053 %
300 zł	15 dni	75	375	23053 %
300 zł	30 dni	103	403	3563 %
1000 zł	30 dni	285	1285	2031 %

(dowód: karta 108-110 akt głównych oraz 5-7 załącznika do akt głównych)

14)

Odnośnie zarzutu stosowania opłaty administracyjnej w wygórowanej wysokości, spółka wyraziła opinię, iż *„na chwilę obecną, prawo polskie nie nakłada obowiązku ograniczania wysokości opłat innych niż oprocentowanie wyrażone w odsetkach. Jeżeli w ramach zmian ustawodawczych, prawo ulegnie zmianie, w tym zakresie, że opłaty inne niż odsetki będą przedmiotem maksymalnego progu, (...), Ferratum Poland będzie działało zgodnie z prawem. Ferratum Poland ustala opłaty administracyjne w wysokości określonej w Umowie pożyczki w celu prowadzenia opłacalnej działalności gospodarczej w zakresie udzielania pożyczek (...) Należy ponadto stwierdzić, iż wysokość pobieranych przez Ferratum Poland opłat administracyjnych wynika z ryzyka, którymi obciążone są te pożyczki, tj. o niskiej całkowitej kwocie kredytu (od 100 do 2000 złotych) oraz o krótkim terminie spłaty. Jeżeli bowiem koszty kredytu są jasno przekazywane konsumentowi, sama wysokość tych kosztów w gospodarce rynkowej, nie może być rozpatrywana jako naruszenie dobrych obyczajów”*.

(dowód: karta 108-110)

II. Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył, co następuje:

2.1. Zagrożenie interesu publicznoprawnego.

15)

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie (...) jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło, pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami Ferratum Poland Sp. z o.o. – przedsiębiorcy udzielającego pożyczek

krótkoterminowych w całym kraju. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy - naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie (...).

2.2. Oznaczenie przedsiębiorcy

16)

Zakaz stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów adresowany jest do **przedsiębiorców**. Zgodnie z art. 4 pkt. 1 ustawy o ochronie (...) przez **przedsiębiorcę** rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (j.t. Dz.U. z 2013 r., Nr 672 ze zm.) wynika, że przedsiębiorcą jest m.in. **osoba prawna** wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. W rozpatrywanej sprawie podmiot będący stroną postępowania bez wątplenia posiada status przedsiębiorcy, gdyż jest to osoba prawna – **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**. Działalność w sektorze usług finansowych jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Zachowania podmiotów prowadzących działalność w tym zakresie, w tym strony niniejszego postępowania, Ferratum Poland Sp. z o.o., podlegają zatem kontroli dokonywanej przez Prezesa Urzędu, na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

2.3. Przesłanki umorzenia postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

17)

Na mocy art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*, gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny staje się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o jego umorzeniu. Podkreślić przy tym należy, iż przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organami administracyjnymi. Zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 kwietnia 2003 r. (sygn. akt III SA 2225/01) bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego oznacza, że brak jest któregoś z elementów materialnego stosunku prawnego, a w związku z tym nie można wydać decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Jest to orzeczenie formalne, kończące postępowanie bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia.

W toku niniejszego postępowania postawiono przedsiębiorcy zarzut podejmowania bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na pobieraniu tzw. opłaty administracyjnej w wygórowanej wysokości, co może stanowić naruszenie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji a poprzez to może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Należy podkreślić, że opłata ta jest jedynym świadczeniem pobieranym od konsumenta w związku z udzieleniem pożyczki – stanowiąc jednocześnie całkowity koszt kredytu. Od pożyczki nie są bowiem naliczane dodatkowo żadne inne koszty takie jak np. odsetki, czy prowizje. A zatem w ramach rozpatrywanego zarzutu należało zbadać nie to czy tzw. opłata administracyjna rozumiana jako jedna z opłat obciążających konsumenta jest za wysoka, lecz to czy za wysokie jest wynagrodzenie przedsiębiorcy, będące całkowitym kosztem kredytu. W przedmiotowej

sprawie RRSO wynosi – w zależności od kwoty kredytu i okresu kredytowania – od 2 000 % do ponad 23 000 %.

Obowiązująca od 18 grudnia 2011 r. ustawa z 12 maja 2011 r. *o kredycie konsumenckim* (Dz. U. z 2011 r. nr 126, poz. 715 ze zm.) nie określa maksymalnego kosztu kredytu. Jej przepisy pozwalają jedynie określić całkowity koszt konkretnego kredytu. Kredytodawców obowiązuje zwłaszcza art. 359 Kodeksu cywilnego. Przewiduje on, że odsetki maksymalne nie mogą wynieść więcej niż czterokrotność stopy lombardowej Narodowego Banku Polskiego (w grudniu 2011 r. było to 24%). Koszty odsetek nie są jednak jedynym kosztem kredytu, ponieważ kredytodawca może pobierać od kredytobiorcy wiele innych opłat związanych z taką umową. Zgodnie z celami ustawodawcy, do ograniczenia ich wysokości mają się przyczynić szczegółowe obowiązki informacyjne kredytodawców, dzięki czemu łatwiej jest porównywać oferty i znajdować te z niskimi kosztami kredytu. W rozpatrywanym stanie faktycznym, przedsiębiorca wskazuje we wzorcu umowy pożyczki, jaką kwotę będzie musiał zwrócić pożyczkobiorca-konsument z tytułu udzielenia mu pożyczki o określonej kwocie. Przedmiotowe kwoty są zestawione w formie tabelarycznej i przyporządkowane do konkretnej kwoty kredytu, a zatem konsument, który stara się o uzyskanie danej kwoty pożyczki w przedziale od 100 do 2000 złotych, otrzymuje informację o wysokości kwoty do zwrotu i nie musi w tym celu dokonywać żadnych dodatkowych obliczeń i kalkulacji. Należy także zwrócić uwagę, iż opłata z tytułu udzielanych pożyczek jaka pobierana jest przez przedsiębiorcę nie odbiega od wysokości opłat stosowanych na rynku, a zatem nie ma podstaw do uznania jej za rażąco wygórowaną i tym samym nie naruszono w tym zakresie dobrych obyczajów.

Prezes Urzędu stwierdził zatem, że brak jest podstaw do stwierdzenia, iż stosowana przez przedsiębiorcę praktyka w zakresie objętym w punkcie VIII postanowienia RWR 119/2013 – **w części dotyczącej pobierania opłaty administracyjnej w wygórowanej wysokości**, stanowi naruszenie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. *o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, a w związku z tym narusza przepis art. 24 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*. Okolicznością, która miała wpływ na brak stwierdzenia naruszenia zbiorowych konsumentów jest przede wszystkim fakt, że przedmiotowa opłata jest jedynym wynagrodzeniem przedsiębiorcy za udzielenie pożyczki a jej wysokość nie odbiega od opłat funkcjonujących na rynku. W tym stanie rzeczy, zasadne jest **umorzenie** postępowania w tym zakresie i orzeczenie jak w sentencji niniejszej decyzji. Niezależnie od powyższego, należy zaznaczyć, iż przedsiębiorcy udzielający pożyczek powinni dostosowywać swoje działania w obrocie konsumenckim do aktualnego stanu prawnego. Zatem każda zmiana w aktach prawnych regulujących działalność prowadzoną przez spółkę, w szczególności wynikająca z aktualnie procedowanego projektu ustawy o zmianie ustawy o *nadzorze nad rynkiem finansowym*, ustawy - *Prawo bankowe* oraz niektórych innych ustaw (KRM-10-39-15, UD173), powinna powodować dostosowanie się spółki do nowego otoczenia prawnego.

III. Pouczenie

18)

Stosownie do treści art. 81 ust 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. oraz art. 3 i 11 ustawy z dnia 10 czerwca 2014 r. *o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego*, od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **w terminie miesiąca od dnia jej**

doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu.

*Z up. Prezesa UOKiK
Dyrektor Delegatury we Wrocławiu
Zbigniew Jurczyk*

*otrzymuje:
pełnomocnik strony: (...)*